
SEKSUELE INTIMIDATIE EN WERK

ONDERZOEKSRAPPORT

---

februari 2018

ons kenmerk: 20743

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING

PAGINA 3

---

2. CONCLUSIES

PAGINA 5

---

3. RESULTATEN

PAGINA 8

---

4. VERANTWOORDING & STEEKPROEF

PAGINA 17

A black and white photograph of a road with several arrows pointing in different directions. A large, solid pink circle is overlaid on the right side of the image, partially covering the road and the text. The word "INLEIDING" is written in white, bold, uppercase letters across the center of the image, overlapping the road and the pink circle.

INLEIDING

INLEIDING

De FNV wil graag weten in hoeverre men seksuele intimidatie op het werk ervaart. De FNV wil daarnaast meer inzicht in hoe dit wordt opgepakt door leidinggevenden en werkgevers. Dit onderwerp is extra actueel geworden door #metoo.

Onderliggende onderzoeksvragen zijn:

- In hoeverre komt seksuele intimidatie op de werkvloer voor?
- Welk effect heeft de seksuele intimidatie op de werknemer?
- Hoe wordt de seksuele intimidatie opgepakt door leidinggevenden/werkgevers?

Namens de FNV heeft Totta Research een onderzoek uitgevoerd onder werkend Nederland van 16 jaar en ouder. In dit samenvattende rapport vermelden wij de resultaten van deze doelgroep, waarbij wij kijken naar verschillen in geslacht en leeftijd.

De FNV heeft ook een open link geplaatst op haar website en heeft deze verspreid in verschillende nieuwsbrieven. 214 mensen hebben op deze manier de enquête ingevuld. Men kon via deze open link op eigen initiatief hun mening geven. De resultaten van deze groep zullen af en toe wat extremer zijn, omdat waarschijnlijk vooral mensen die iets mee hebben gemaakt, de enquête hebben ingevuld. Wanneer de resultaten die via deze link binnen zijn gekomen afwijken van Nederland 16+, noemen we dit.

A black and white photograph of a golf course. In the foreground, there is a large, textured area, possibly a fairway or rough. In the middle ground, a golf green is visible with a flag on a pole. The background shows a clear sky and some distant trees or buildings. A large, bright pink circle is overlaid on the right side of the image, partially obscuring the green and the sky. The word "CONCLUSIES" is written in large, white, bold, sans-serif capital letters across the center of the image, overlapping the pink circle and the golf course background.

CONCLUSIES

CONCLUSIES (1/2)

Seksueel getinte grapjes meest voorkomende vorm van seksuele intimidatie

Bijna de helft van de werkende Nederlanders heeft ooit wel eens seksueel getinte grapjes meegemaakt tijdens het werk. Op de tweede plaats staan seksistische opmerkingen van collega's. Mannen ervaren deze laatste vorm in de afgelopen 12 maanden vaker dan vrouwen, terwijl vrouwen vaker te maken hebben met seksueel getinte opmerkingen over hun uiterlijk of lichaam.

De intimidatie vindt vooral plaats op de werkplek en vrouwen maken het vaker mee dan mannen

Drie kwart van de gevallen van seksuele intimidatie vindt plaats op de werkplek. De intimidatie komt bij de helft van de doelgroep niet één maar meerdere keren voor, waarbij vrouwen vaker seksuele intimidatie meemaken dan mannen.

De intimidatie heeft op twee derde geen effect

De intimidatie heeft op de meerderheid van de slachtoffers geen effect. Wanneer het wel effect had, heeft de seksuele intimidatie als grootste gevolg op slachtoffers dat zij bepaalde situaties op het werk vermijden.

Een minderheid meldt de seksuele intimidatie bij werkgever/leidinggevende, de melding zorgt in helft van de gevallen voor positievere behandeling

Slechts een klein deel van de slachtoffers heeft de intimidatie gemeld bij een werkgever/leidinggevende, dan wel iemand anders binnen het bedrijf die er actie op kon ondernemen. Bijna de helft van degenen die er melding van hebben gemaakt voelt zich hierna beter behandeld door de werkgever. De voornaamste reden om geen melding te doen is het behouden van een goede relatie met collega's. Daarnaast noemen veel mensen als reden dat de ernst van de intimidatie niet hoog genoeg was.

CONCLUSIES (2/2)

Meerderheid onderneemt helemaal geen actie na seksuele intimidatie

Ruim de helft van de slachtoffers van seksuele intimidatie ondernemen geen actie. Degenen die wel actie ondernemen, vertellen het vooral aan een vriend/vriendin of familie/partner. Vrouwen doen dit vaker dan mannen.

Een vijfde weet niet of er bij hun werkgever beleid is op dit gebied

Vooraf vrouwen zijn niet altijd op de hoogte of hun werkgever een beleid heeft op het gebied van seksuele intimidatie. Bij degenen die wel van het beleid afweten, komt een vertrouwenspersoon het meest vaak voor, gevolgd door gedragsregels over de onderlinge communicatie en omgang op de werkvloer.

Meldingen via de open link zijn vaak heftiger

Via de open link op de website of in de nieuwsbrief van de FNV kon men vrijwillig meedoen met het onderzoek. Er zitten in deze groep meer mensen die seksuele intimidatie hebben meegemaakt. Zij ervaren meer verschillende vormen van intimidatie en ervaren deze ook vaker dan werkend Nederland 16+. Daarnaast heeft de intimidatie voor deze doelgroep meer gevolgen (zij vermijden bijvoorbeeld vaker bepaalde situaties op werk en hebben vaker psychische klachten). Tot slot ondernemen zij vaker actie, en voelen zij zich na melding bij de werkgever vaker slechter behandeld dan beter.

RESULTATEN

DE HELFT VAN WERKEND NL HEEFT TE MAKEN GEHAD MET SEKSUEEL GETINTE GRAPJES

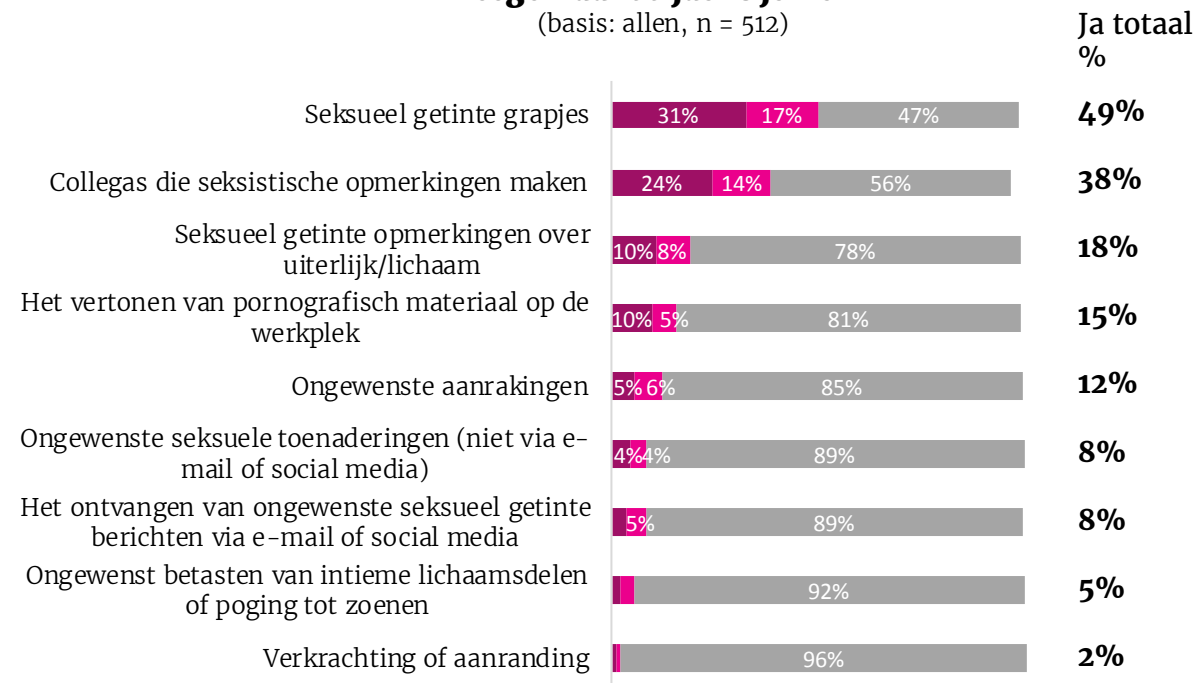
De meest voorkomende vorm van seksuele intimidatie op het werk is seksueel getinte grapjes: de helft heeft dit in de laatste 12 maanden of langer geleden wel eens meegemaakt tijdens het werk (49%). Op de tweede plaats staat collega's die seksistische opmerkingen maken (38%). Verkrachting of aanranding komt het minst vaak voor (2% totaal).

Mannen ervaren vaker seksistische opmerkingen in de afgelopen 12 maanden dan vrouwen (15% versus 5%). Dit zelfde beeld zien we terug bij het vertonen van pornografisch materiaal op de werkplek. Vrouwen daarentegen hebben vaker te maken met seksueel getinte opmerkingen over hun uiterlijk of lichaam (13% langer dan 12 maanden geleden versus 3% bij mannen). Daarnaast ervaren zij (langer dan 12 maanden geleden) vaker ongewenste aanrakingen dan mannen (8% versus 4%).

Binnen de sector zorg en welzijn komen seksueel getinte grapjes minder vaak voor dan gemiddeld (38% versus 49% gemiddeld). Werkenden van 55 jaar of ouder ervaren tot slot minder vaak seksueel getinte opmerkingen over uiterlijk of lichaam dan jongere leeftijdsgroepen.

Heb je ooit een van de volgende vormen van seksuele intimidatie meegemaakt tijdens je werk?

(basis: allen, n = 512)

■ Ja, in de laatste 12 maanden ■ Ja, langer dan 12 maanden geleden ■ Nee

ERVAREN INTIMIDATIE WERKEND NL 16+ VERSUS OPEN LINK

Respondenten via de open link maakten alle vormen van seksuele intimidatie vaker mee dan werkend Nederland 16+. De resultaten van beide groepen staan in onderstaande tabel.

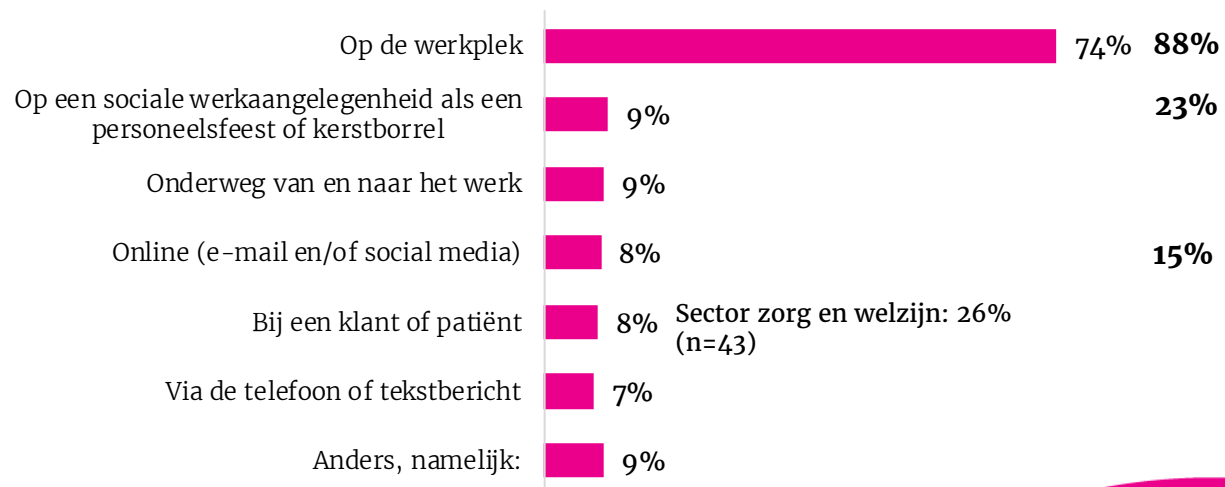
	Werkend NL 16+ (n=514) <i>% ja in de laatste 12 maanden + ja langer dan 12 maanden geleden</i>	Open link (n=214) <i>% ja in de laatste 12 maanden + ja langer dan 12 maanden geleden</i>
Seksueel getinte grapjes	49%	66%
Collegas die seksistische opmerkingen maken	38%	62%
Seksueel getinte opmerkingen over uiterlijk/lichaam	18%	43%
Het vertonen van pornografisch materiaal op de werkplek	15%	31%
Ongewenste aanrakingen	12%	36%
Ongewenste seksuele toenaderingen (niet via e-mail of social media)	8%	30%
Het ontvangen van ongewenste seksueel getinte berichten via e-mail of social media	8%	20%
Ongewenst betasten van intieme lichaamsdelen of poging tot zoenen	5%	17%
Verkrachting of aanranding	2%	9%

INTIMIDATIE VINDT VOORAL PLAATS OP DE WERKPLEK

Seksuele intimidatie vindt vooral plaats op de werkplek (74%). Bij werkenden via de open link kwam de intimidatie hier vaker voor en kwam de intimidatie ook vaker voor bij sociale werkaangelegenheden en online. Binnen de sector zorg en welzijn vindt seksuele intimidatie bij een kwart van de werkenden plaats bij een klant of patiënt (26%).

Waar vond de seksuele intimidatie plaats?

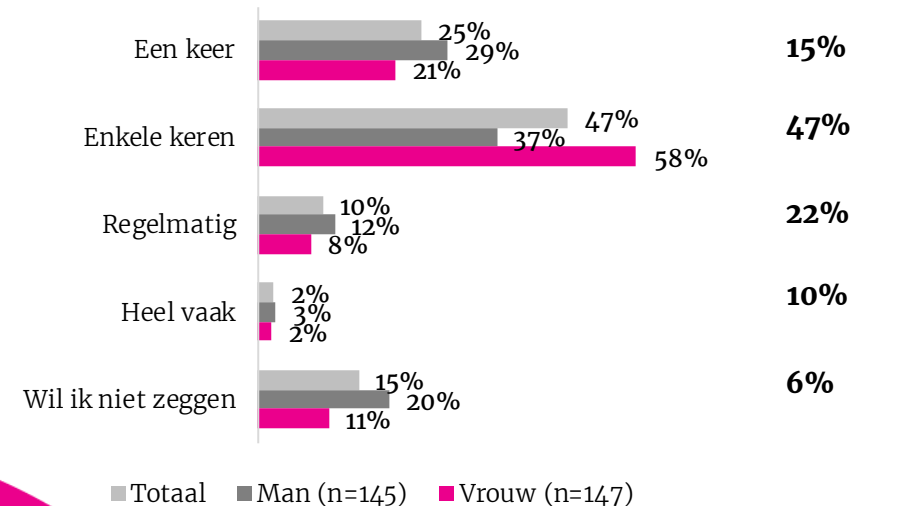
(basis: seksuele intimidatie meegemaakt, n = 292)

Bij een kwart van de slachtoffers was de seksuele intimidatie eenmalig (25%). Bij vrouwen kwam de intimidatie vaker voor dan bij mannen (58% enkele keren versus 37% bij mannen). Slachtoffers via de open link maakten seksuele intimidatie vaker mee.

Hoe vaak heb je één van deze vormen van seksuele intimidatie meegemaakt?

(basis: seksuele intimidatie meegemaakt, n=292)

DE INTIMIDATIE HEEFT OP MEERDERHEID GEEN EFFECT

De intimidatie heeft op twee derde van de slachtoffers geen effect gehad (65%). Wanneer de seksuele intimidatie wel effect had, heeft het als grootste gevolg op slachtoffers dat zij bepaalde situaties op het werk vermijden (9%).

Wanneer we kijken naar de gevolgen van seksuele intimidatie waarbij we seksueel getinte grapjes *uitsluiten*, geven minder slachtoffers aan dat de intimidatie helemaal geen effect op hen had (49%).

Slachtoffers die aangeven dat de seksuele intimidatie op een of meerdere manieren (een) gevolg(en) heeft gehad, beoordelen de invloed die de intimidatie op hen heeft gehad gemiddeld met een 5,7 (op een schaal van 1 t/m 10, waarbij 1 staat voor geen invloed en 10 voor heel veel invloed). Bij werkenden die hun mening gaven via de open link was dit gemiddeld een 6,6: de intimidatie had op deze groep meer invloed.

De seksuele intimidatie had voor respondenten via de open link ook meer gevolgen: een groot deel van de gevolgen kwam bij hen vaker voor en ook geven zij minder vaak aan dat de intimidatie helemaal geen effect op hen had (38%).

Welk(e) gevolg(en) had de seksuele intimidatie voor jou?

(basis: seksuele intimidatie meegemaakt, n = 292)

HELFT ONDERNEEMT GEEN ACTIE NA SEKSUELE INTIMIDATIE

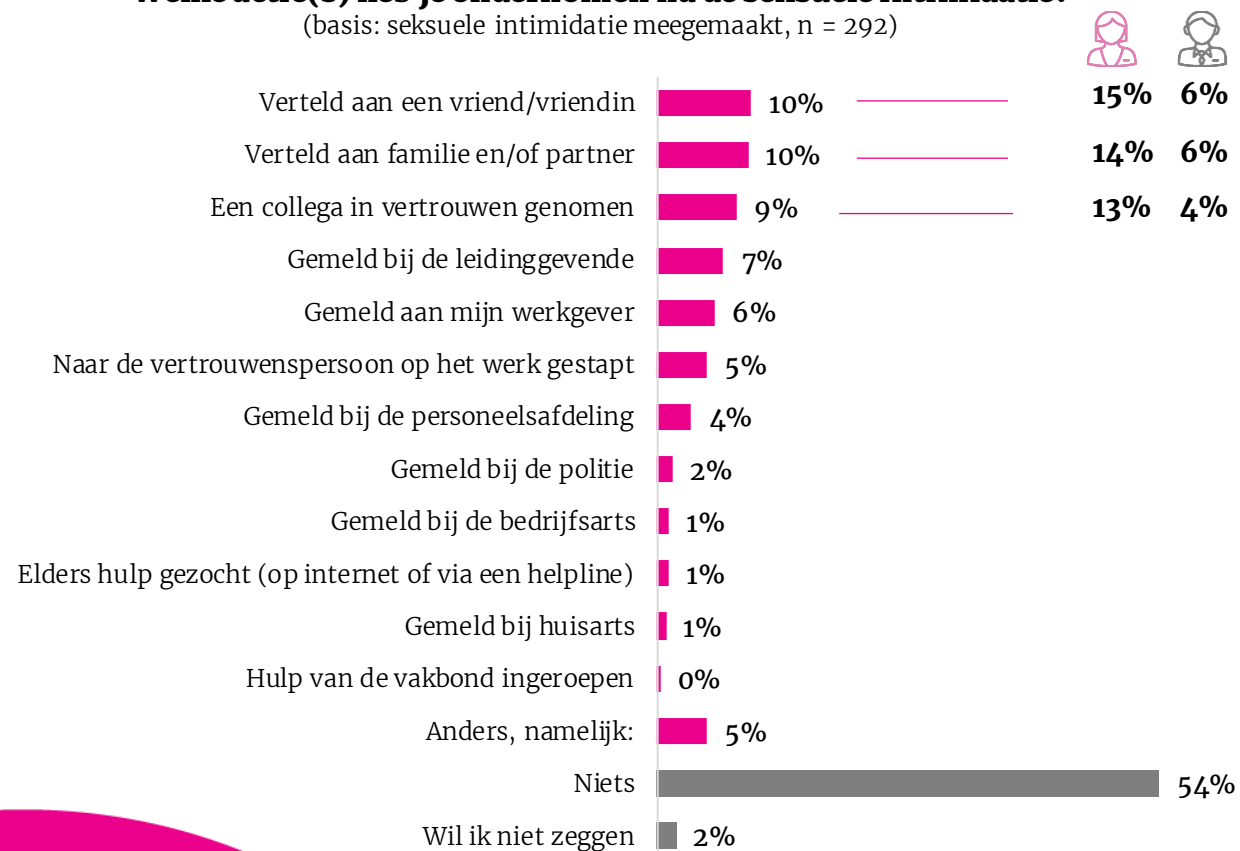
Na de seksuele intimidatie onderneemt de meerderheid geen actie (54%). Dit kan te maken met het feit dat de intimidatie op twee derde helemaal geen effect heeft. De overige groep vertelt het vooral aan een vriend/vriendin of aan familie/partner (beiden 10%). Vrouwen doen dit vaker dan mannen. Ook nemen vrouwen vaker een collega in vertrouwen dan mannen.

Wanneer we kijken naar de acties die men heeft ondernomen na de intimidatie, waarbij we seksueel getinte grapjes *uitsluiten*, geven minder slachtoffers aan dat zij niets hebben gedaan na de seksuele intimidatie (40%).

Werkenden die hun mening gaven via de open link hebben na de seksuele intimidatie vaker actie ondernomen dan werkend Nederland 16+; slechts 29% van hen heeft helemaal niets gedaan na de seksuele intimidatie.

Welke actie(s) heb je ondernomen na de seksuele intimidatie?

(basis: seksuele intimidatie meegemaakt, n = 292)

SEKSUELE INTIMIDATIE WORDT MEESTAL NIET GEMELD

Een vijfde van de slachtoffers heeft de intimidatie gemeld bij een werkgever/leidinggevende, dan wel iemand anders binnen het bedrijf die er actie op kon ondernemen (21%). Bijna de helft van degenen die er melding van hebben gemaakt, voelt zich hierna beter behandeld door de werkgever (47%).

Slachtoffers via de open link melden de intimidatie vaker bij iemand die er actie op kan ondernemen, echter wordt hier ook vaker niets of onvoldoende meegedaan (25% versus 7%). Na melding van de intimidatie bij hun werkgever voelen zij zich ook vaker slechter behandeld.

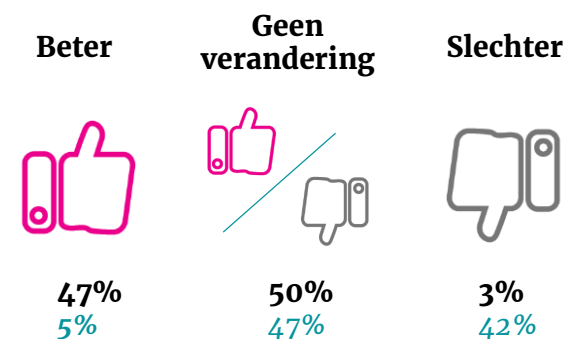
Heb je de seksuele intimidatie gemeld bij je werkgevers/leidinggevende?

(basis: seksuele intimidatie meegemaakt, n = 292)

Heb je het idee dat je na de melding van seksuele intimidatie beter of slechter werd behandeld door je werkgever?

(Basis: heeft melding gedaan, n=60)

In het blauw staan de resultaten van de open link (n=55)

REDEKEN OM SEKSUELE INTIMIDATIE NIET TE MELDEN ZIJN DIVERS

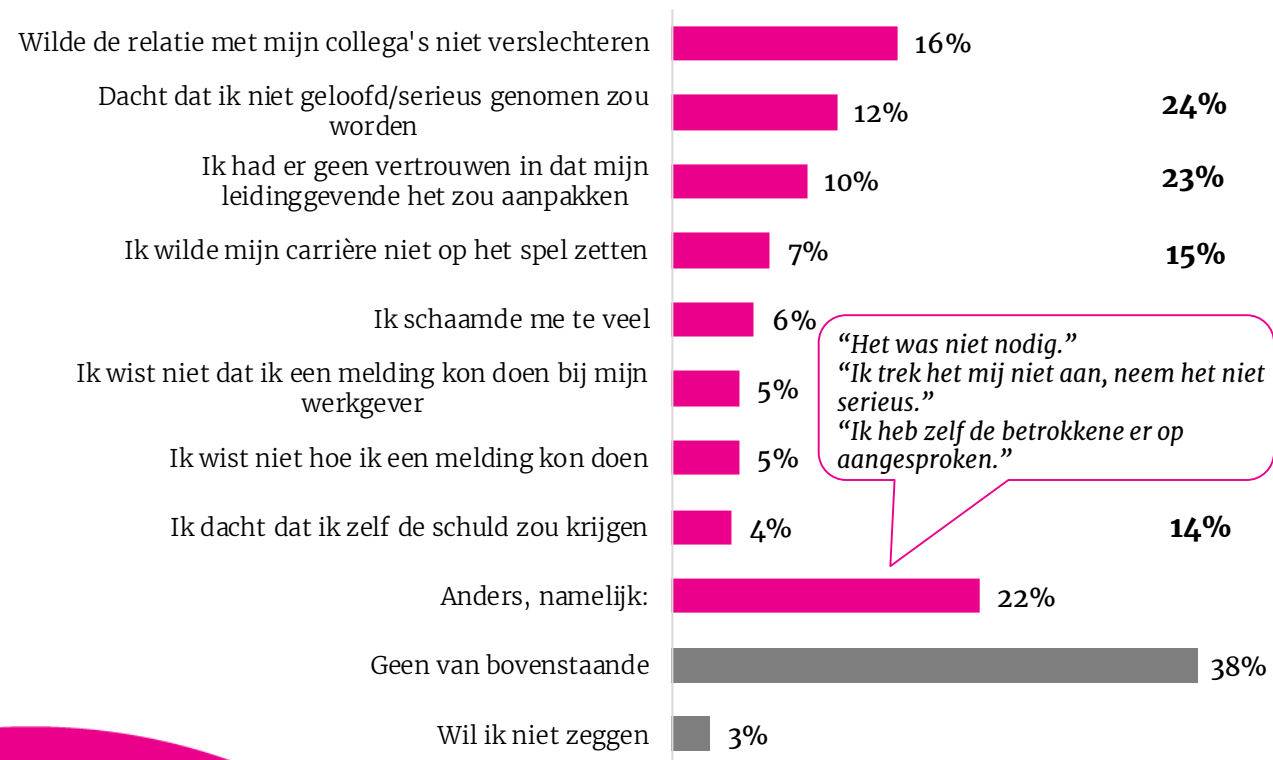
De voornaamste reden om geen melding te doen van de seksuele intimidatie, is dat men de relatie met collega's niet willen verslechteren (16%). Op de tweede plaats staat de reden dat ze denken dat zij niet geloofd of serieus genomen zouden worden.

Een vijfde van de werkende Nederlanders geeft een andere reden aan dan de hiernaast gestelde redenen. In de toelichtingen noemen zij veelal dat zij de intimidatie zich niet aantrokken en het niet nodig vonden om er melding van te doen.

Wat waren je overwegingen om geen melding te doen bij je werkgever?

(basis: seksuele intimidatie meegemaakt maar niet gemeld, n = 184)

Open link:

EEN VIJFDE WEET NIET OF ER BIJ HUN WERKGEVER BELEID IS OP HET GEBIED VAN INTIMIDATIE

Bijna de helft geeft aan dat er een vertrouwenspersoon is bij hun werkgever (43%) en bij bijna een derde bestaan gedragsregels over de onderlinge communicatie en omgang op de werkvloer (30%). Een vijfde van de doelgroep weet echter niet of hun werkgever een beleid heeft op het gebied van seksuele intimidatie. Vrouwen weten dit vaker niet dan mannen (22% versus 15%).

Mannen geven vaker aan dat er een beleid is dan vrouwen: zij zijn vaker op de hoogte van het bestaan van gedragsregels en ook weten zij vaker af van een voorlichting die is gegeven over deze gedragsregels. Jongeren onder de 25 zijn minder vaak op de hoogte van gedragsregels (19%). Werkenden in de leeftijdsgroep 45-54 geven het meest vaak aan dat er een vertrouwenspersoon is (53%). In de sector zorg en welzijn is er vaker een procedure voor opvang en nazorg voor slachtoffers (20%) dan gemiddeld.

Werkenden via de open link zeggen vaker dat er een vertrouwenspersoon (58%) en een klachtenregeling is (38%). Daarnaast zijn zij er minder van overtuigd dat leidinggevendengripen bij seksuele intimidatie (13%).

Welk beleid is er bij jouw werkgever op het gebied van seksuele intimidatie?

(basis: allen, n = 512)

STEEKPROEF & VERANTWOORDING

VERANTWOORDING

Het onderzoek voor seksuele intimidatie en werk is uitgevoerd via een online vragenlijst onder de doelgroep werkend NL 16+. Via een accesspanel (externe partij) zijn deze mensen uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Dit konden zij doen van 27 november tot en met 3 december 2017.

Daarnaast is een open link verspreid, zodat mensen met de juiste demografische gegevens (16+ en werkend) die zich geroepen voelen ook hun mening kunnen geven. Deze link heeft van 27 november 2017 tot en met 4 februari 2018 open gestaan en heeft de FNV op haar website geplaatst en verspreid via nieuwsbrieven.

In totaal hebben 514 mensen deelgenomen aan het onderzoek via het accesspanel en 214 mensen via de open link. Op de volgende pagina staan achtergrondgegevens van deze twee groepen.

STEEKPROEF*

Geslacht

Werksituatie

Leeftijd	Accespanel	Open link
Zelfstandig ondernemer	6%	1%
Werkzaam (in loondienst) in bedrijfsleven	74%	63%
Werkzaam (in loondienst) bij de overheid	12%	24%
Vrijwilligerswerk	1%	1%
Anders	1%	9%
Totaal N	512	214

Leeftijd

Leeftijd	Accespanel	Open link
Jonger dan 25 jaar	12%	3%
25-34 jaar	28%	16%
35-44 jaar	23%	17%
45-54 jaar	21%	35%
55 jaar en ouder	17%	28%
Totaal N	512	214

Soort contract	Accespanel	Open link
0-uren of oproep	5%	2%
Uitzend	3%	2%
Tijdelijk	12%	10%
Vast	76%	83%
Ik ben stagiair	1%	0%
Anders	3%	3%
Totaal N	512	214